

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

з дисципліни ЄВРОПЕЙСЬКІ СТУДІЇ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма: «Міжнародні відносини та регіональні студії: європеїстика»

вид дисципліни: за вибором

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Укладач: доцент Геннадій ДЕДУРІН

2021/ 2022 навчальний рік

1. Навчальний контент:

Тема 1. Становлення відносин між Україною і ЄС (перша половина 1990-х рр.).

Реакція ЄС на проголошення незалежності України. Визначення позицій України щодо євроінтеграції. Правове оформлення відносин Україна-ЄС.

Тема 2. Активізація двосторонніх відносин (друга половина 1990-х – 2004 р.)

Зростання зацікавленості ЄС у співробітництві з Україною. Визначення євроінтеграції як пріоритетного напрямку зовнішньої політики України. Основні етапи гармонізації законодавства України та ЄС.

Тема 3. Зміни у відносинах Україна-ЄС у зв'язку із розширенням ЄС у 2004 р.

Вплив процесу розширення на двосторонні відносини. Використання досвіду нових членів ЄС для України. Нові можливості для України та їх використання.

Тема 4. Довгострокові стратегії співробітництва між Україною та ЄС

Новелізація стратегії інтеграції України до Європейського Союзу та інновації ЄПС. Стратегія щодо ринкового реформування економіки. Підвищення ефективності державної інформаційної політики.

Тема 5. Новітній етап розвитку відносин Україна - ЄС

Лісабонський договір: новації та реформування ЄС. Вплив на українсько-європейські відносини вступу в дію Лісабонського договору. Підписання політичної та економічної частин Угоди про асоціацію: основні положення. Сучасний стан відносин Україна ЄС: проблеми та перспективи.

Рекомендована література

Основна література

1. Азбука Європейської Інтеграції. Харків: «Апекс+», 2006. 67 с.
2. Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 324 с.
3. Артёмов І. Український вимір європейської та євроатлантичної інтеграції. Навчальний посібник. Ужгород: Ліра, 2008. 332 с.
4. Беззуб І. Сучасний стан і перспективи української євроінтеграції. URL: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1209:suchasnij-stan-i-perspektivi-ukrajinskoji-evrointegratsiji&catid=8&Itemid=350
5. Борисова Ю. Європейська інтеграція. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Юридичні науки»*. 2013. № 1. С. 37 – 42.
6. Дедурін Г.Г., Бурдін М.Ю. Європейський вибір України та демократизація інституцій державної влади. *Історія держави та права України: 1991 – 2019 рр. Підручник*. Х.: Майдан, 2019. С. 279 – 289.
7. Договірно-правова база відносин співробітництва Україна – ЄС.: URL <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/63716.htm>
8. Луць Л. Формування правового механізму взаємодії України з Радою Європи та Євросоюзом. *Віче*. Вип. 7-8. 2006. С. 54-55.
9. Палагнюк Ю. Поняття «Європейська інтеграція» в державному управлінні. *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології*. 2011. №2. С. 110–115.
10. Палагнюк Ю. Державна євроінтеграційна політика України: теорія, методологія, механізми. Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 392 с.
11. Чабах О. Правова гармонізація як необхідна складова євроінтеграційних процесів України. *Юридичний вісник*. 2014. №3. С. 46 – 50.

Допоміжна література

12. Debates on European Integration. A Reader. Edited by Mette Eilstrup-Sangiovanni. New York, 2006. 512 p.
13. European Union Politics. Second edition. Oxford. 2007 496 p.
14. The Enlargement of the European Union. Opportunities for Business and Trade. A Guide for the Entrepreneur. Ine Lejeune and Walter Van Denberghe. Great Britain, 2005. 216 p.
15. What's Wrong with the European Union and How to Fix It. Simon Hix. Cambridge. 2008. 220 p.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Euroserver. URL: <http://euobserver.com>
2. EurActiv. URL: <http://www.euractiv.com>
3. Бібліотека Міжнародного центру перспективних досліджень. Тема «Європейська інтеграція». URL: <http://www.icps.kiev.ua/library>.

4. Вісник «УНІАН – Новини ЄС» URL: <http://unian.net/ukr/products/95/>
5. Довідник з європейської інтеграції. URL: <http://eu-directory.ea-ua.info/>
6. Європа в Інтернет: Веб-путівник. URL: <http://www.knoweurope.net/demo/html/webdir.htm>
7. Загальна інформація про установи ЄС. URL: <http://europa.eu.int/geninfo/info-en.htm>
8. Офіційний сайт Делегації Європейської Комісії в Україні, Молдові та Беларусі. URL: www.delukr.cec.eu.int
9. Офіційний сайт ЄС. URL: http://europa.eu.int/index_en.htm
10. Сторінка новин EU News. URL: http://europa.eu.int/news/index_en.htm
11. Урядовий портал. Європейський вибір. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=741034&cat_id=31455
12. Відносини Україна-ЄС на сайті ЄС. URL: http://ec.europa.eu/external_relations/ukraine/index_en.htm
13. Україна-ЄС: хронологія відносин URL.: <http://www.delukr.ec.europa.eu/page262.html>
14. Всі угоди між Україною та ЄС. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=31609
15. Угода про партнерство та співробітництво. URL: http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=31652&cat_id=31609&ctime=1148909555021
16. Угода про реадмісію Україна – ЄС. URL: <http://www.ukraine-eu.mfa.gov.ua/eu/ua/publication/content/11746.htm>
17. Угода про спрощення оформлення віз Україна – ЄС. URL: <http://www.ukraine-eu.mfa.gov.ua/eu/ua/publication/content/11577.htm>
18. Державний департамент з питань адаптації законодавства. URL: <http://www.sdla.gov.ua>
19. Суд ЄС. URL: <http://curia.eu.int>
20. Довідник з європейської інтеграції. URL: <http://eu-directory.ea-ua.info/index.php#golovna>

2. Плани практичних(семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи:

№№ з/п	Назва теми
1.	Становлення відносин між Україною і ЄС (перша половина 1990-х рр.). 1. Європейський Союз та формування незалежної української державності 2. Перші програми співробітництва між ЄС та Україною 3. Позиції провідних українських політичних сил щодо курсу на євроінтеграцію
2.	Активізація двосторонніх відносин (друга половина 1990-х – 2004 р.) 1. Зміни зовнішньополітичних пріоритетів Україні за часів президентства Л. Кучми 2. Досягнення та проблеми у відносинах Україна – ЄС на межі XX – XXI століття

	3. Політичні та економічні наслідки отримання Україною статусу «спеціального сусіда» ЄС.
3.	Зміни у відносинах Україна-ЄС у зв'язку із розширенням ЄС у 2004 р. 1. Події «помаранчевої революції» в Україні та реакція ЄС 2. Геополітичні наслідки розширення ЄС на Схід для України 3. Зміни у взаємовідносинах України та країн-сусідів, що стали членами Європейського Союзу
4.	Довгострокові стратегії співробітництва між Україною та ЄС 1. Активізація євроінтеграційної політики України за часів президентства В. Ющенко 2. Започаткування програми «Східного партнерства» 3. Причини гальмування євроінтеграційних ініціатив під час президентства В. Януковича
5.	Новітній етап розвитку відносин Україна – ЄС 1. Роль європейського чиннику у подіях 2013 – 2014 років в Україні 2. Угода про асоціацію Україна – ЄС: аналіз політичної та економічної частин 3. Безвізовий режим з ЄС: плюси та мінуси 4. Характеристика сучасного етапу відносин між Україною та країнами Європейського Союзу

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	<i>Тема 1. Становлення відносин між Україною і ЄС (перша половина 1990-х рр.).</i> <i>Завдання:</i> - надайте характеристику реакції держав-членів ЄС на проголошення незалежності України. - розгляньте процес визначення позицій України щодо євроінтеграції. Окресліть його основні етапи. - Як відбувалося правове оформлення відносин Україна – ЄС	21
2	<i>Тема 2. Активізація двосторонніх відносин (друга половина 1990-х – 2004 р.)</i> <i>Завдання:</i> - визначте причини зростання зацікавленості ЄС у співробітництві з Україною. - Які етапи процесу визначення євроінтеграції як пріоритетного напрямку зовнішньої політики України. - Надайте характеристику основних етапів гармонізації законодавства України та ЄС	21

3	<p><i>Тема 3. Зміни у відносинах Україна-ЄС у зв'язку із розширенням ЄС у 2004 р.</i></p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - окреслить вплив процесу розширення на двосторонні відносини. - Визначте можливості використання досвіду нових членів ЄС для України. - Які нові можливості для України надало дане розширення та якими факторами обумовлювалося їх використання 	21
4	<p><i>Тема 4. Довгострокові стратегії співробітництва між Україною та ЄС</i></p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - як відбувалася новелізація стратегії інтеграції України до Європейського Союзу та інновації ЄПС. - Визначте основні переваги та недоліки Стратегії щодо ринкового реформування економіки. - Якими шляхами можна було досягти підвищення ефективності державної інформаційної політики 	21
5.	<p><i>Тема 5. Новітній етап розвитку відносин Україна – ЄС</i></p> <p><i>Завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Лісабонський договір: новації та реформування ЄС. - Яким був вплив на українсько-європейські відносини вступу в дію Лісабонського договору. - Підписання Угоди про асоціацію: основні положення. Сучасний стан відносин Україна ЄС: проблеми та перспективи 	21
	Разом	105

Індивідуальне завдання:

Не передбачено планом.

3. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт передбачених навчальним планом:

ЗРАЗКИ ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

1. Охарактеризуйте процес визначення позицій України щодо євроінтеграції та окреслити його основні етапи.
2. Поясніть вплив процесу розширення ЄС на двосторонні відносини з Україною.
3. Визначте основні переваги та недоліки Стратегії щодо ринкового реформування економіки у контексті євроінтеграційних прагнень України.

4.Завдання семестрових екзаменів (письмових залікових робіт):

Питання до заліку

1. Становлення відносин між Україною і ЄС (перша половина 1990-х рр.).
2. Реакція ЄС на проголошення незалежності України.
3. Визначення позицій України щодо євроінтеграції.
4. Правове оформлення відносин Україна-ЄС.
5. Активізація двосторонніх відносин (друга половина 1990-х – 2004 р.)
6. Зростання зацікавленості ЄС у співробітництві з Україною.
7. Визначення євроінтеграції як пріоритетного напрямку зовнішньої політики України.
8. Основні етапи гармонізації законодавства України та ЄС.
9. Зміни у відносинах Україна-ЄС у зв'язку із розширенням ЄС у 2004 р.
10. Вплив процесу розширення на двосторонні відносини.
11. Використання досвіду нових членів ЄС для України.
12. Нові можливості для України та їх використання.
13. Довгострокові стратегії співробітництва між Україною та ЄС
14. Новелізація стратегії інтеграції України до Європейського Союзу та інновації ЄПС.
15. Стратегія щодо ринкового реформування економіки.
16. Підвищення ефективності державної інформаційної політики.
17. Новітній етап розвитку відносин Україна – ЄС
18. Лісабонський договір: новації та реформування ЄС.
19. Вплив на українсько-європейські відносини вступу в дію Лісабонського договору.
20. Підписання Угоди про асоціацію: основні положення.
21. Сучасний стан відносин Україна ЄС: проблеми та перспективи
22. Угода про партнерство та співробітництво між ЄС та Україною (1994): основні положення та значення.
23. Мета та завдання програми «Східне партнерство».

24. Угода про асоціацію та її вплив на стан відносин Україна – ЄС.
25. Основні принципи співробітництва України та Європейського Союзу.
26. Конституційне закріплення євроінтеграційного курсу України: значення, перспективи.
27. Основні вимоги до країн-претендентів на членство у ЄС. «Копенгагенські критерії».
28. Статус «спеціального сусіда» ЄС (2002) та його переваги для України.
29. Лісабонський договір та його вплив на стан українсько-європейських відносин.
30. Основні етапи української євроінтеграції: від здобуття незалежності до Угоди про асоціацію.
31. Позитивні та негативні наслідки отримання Україною безвізового режиму з країнами ЄС.
32. Українсько-польські та українсько-литовські стосунки у контексті євроінтеграції
33. Європейський правопопулізм як загроза євроінтеграційному курсу України.
34. Інтеграція до ЄС: польський досвід
35. Інтеграція до ЄС: досвід країн Балтії
36. Інтеграція до ЄС: шлях Чехії та Словаччини

Зразок екзаменаційного білету

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Напрямок підготовки 291 «Міжнародні відносини та регіональні студії:
європеїстика»
Семестр 10
Форма навчання денна
Рівень вищої освіти (освітньо-кваліфікаційний рівень): магістр
Навчальна дисципліна: Європейські студії. Україна та країни ЄС

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 3

1. Правове оформлення відносин Україна-ЄС (20 балів)
2. Лісабонський договір та його вплив на стан українсько-європейських відносин (20 балів)

Затверджено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства
протокол № 1 від «28» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри _____ Анатолій ПАРФІНЕНКО

Екзаменатор _____ Геннадій ДЕДУРІН